

Controverses rond het mannelijk lichaam in de Westerse beeldcultuur van het einde van de 20ste eeuw tot heden en de invloed van Larry Clark binnen dit discours

Promotor: Professor dr. Johan Swinnen

Vorser: Dirk Reynders

Abstract:

Dit onderzoek wil het hebben over de relatie tussen de maatschappelijke beeldcultuur en kwesties van gender en identiteit, zoals geëxemplificeerd in beelden van het mannelijke lichaam. Het gaat dan meer specifiek over de spanning tussen realisme (representatie) en formalisme (esthetisering). Hoe beïnvloeden verschillende ideologieën de keuzes van makers en de interpretaties van toeschouwers aangaande deze posities? Gekeken wordt onder meer naar de invloeden van commercialisme, postmodernisme en veranderende maatschappelijke opvattingen van en over mannen en vrouwen, heteroseksualiteit en homoseksualiteit. Methodologisch wordt afwisselend theorievorming en praktijk rond beeldcultuur en het mannelijke lichaam besproken vanuit een variëteit aan invalshoeken. Gender en identiteit zijn immers voor allerlei disciplines, theoretische en praktische, een vruchtbaar onderzoeksterrein gebleken. De tekst wordt georganiseerd volgens het analysemodel voor kunstcritiek dat Terry Barrett uitwerkte (beschrijvend, ethisch, esthetisch, interpretatief, verklarend en theoretisch).

Het werk van Larry Clark, meer bepaald de fotoalbums 'Tulsa', 'The Perfect Childhood' en 'Teenage Lust' en de films 'Kids', 'Ken Park' en 'Destricted', is het referentiekader doorheen het hele proces. Het werk van Clark is baanbrekend in zijn genre en dient nog steeds als inspiratiebron voor jonge hedendaagse kunstenaars. Vandaar dat zijn werk wordt aangevuld met het werk van onder andere Steven Klein, Nan Goldin en Pierre et Gilles. De focus ligt dus enerzijds op

autobiografische/autofictionele elementen en op de narrativiteit in de beeldenreeksen, anderzijds op de weergave van de werkelijkheid en de subcultuur.

Eerst worden de theoretische beelden besproken vanuit de invalshoek van theorievorming rond visuele cultuur. Onder andere structuralisme (semiotiek), kritische theorie en postmodernisme krijgen aandacht. Uit de praktijk is er gekozen voor een analyse van de fotografische en filmische laag in het werk van Larry Clark.

Vervolgens komen de interpretatieve beelden aan bod. Deze worden verbonden met analyses uit de kunstgeschiedenis, meer bepaald analyses m.b.t. kunst en postmodernisme en kunst en recht. Empirisch worden deze uitgewerkt in een onderzoek van controverse in en rond kunst waarin het mannelijke lichaam wordt afgebeeld. Het onderdeel rond ethische beelden wordt benaderd via de interdisciplinaire genderstudies, waarbij verschillende identiteiten en specifiek de 'gay culture' besproken worden. Dit vindt zijn toepassing in een exploratie van mannelijke identiteiten en het 'gay' element in het werk van Larry Clark, alsmede de invloed van zijn behandeling van deze thema's op het werk van andere fotografen. Dan is het de beurt aan de verklarende beelden, bekeken vanuit de invalshoek van de fotografische studies. Fotografische praktijk en de theorievorming eromheen worden aangehaald. Het empirische luik onderzoekt de ervaring van narrativiteit in de fotoalbums van Larry Clark. Beschrijvende beelden worden verduidelijkt d.m.v. een historische beeldanalyse, gestut door de biografische studies. De keuze viel op werk van Steven Klein, Larry Clark, Steven Meisel, Nick Knight, Nan Goldin en Pierre & Gilles. Esthetische beelden, tenslotte, worden benaderd vanuit de performance studies in brede zin: visuele antropologie, spektakel, gender en lichamelijkeheid. Praktijken van staged photography en modiefotografie worden onderzocht in werk van onder meer Steven Klein, Ross Brownsdon, Ruven Afanador en Joachim Baldauf.